

Simona Sádecká, 21 rokov, Rajecké Teplice

Byrokratická univerziáda

Tento príbeh je fiktívny; všetky postavy, miesta aj okolnosti v ňom popisované sú len produktom autorkinej (zvrátenej) fantázie a ak by ste náhodou mali pocit, že niektoré z týchto postáv, miest či udalostí spoznávate, dovoľte mi, aby som vám vyjadrila svoju najhlbšiu sústrasť.

Začiatok akademického roka so sebou prinášal špecifický druh depresie. Volala sa študijné oddelenie a nevyhol sa jej takmer nikto.

Adriána si začínala zúfať.

„Máte už nejaké potvrdenia?“ opýtala sa skupinky spolužiačok, ktoré posedávali na schodoch pred fakultou a tvárili sa rovnako zničené, ako sa Adriána cítila.

„Prišla som sem ešte pred šiestou ráno,“ povedala Lucia a potiahla si z cigarety, „nastavila som si budík a tak. A keď tam potom prišla vedúca oddelenia – meškala si štvrt hodiny, mimochodom – povedala mi, že mám zlé tlačivo a poslala ma preč. Ak chce človek správne tlačivo, očividne sa musí postaviť o polnoci na križne cesty a počkať si na nejakého démona, ktorý sa nad ním zľutuje. A aj pre neho by to mohlo byť nad jeho sily.“ Vyzerala, že sa rozplače. Adriána s ňou súcila.

„Čo ty?“ opýtala Adriány.

„Eehh...“ povedala Adriána.

„Ešte ťa to len čaká, čo?“ Lucia ju potľapkala po ramene. „Bude to v poriadku, uvidíš. Len musíš predtým obetovať kozu Satanovi, odpovedať na hádanku nejakej sfinge, poraziť draka a vytiahnuť zo skaly meč.“

„Tak mi teda držte palce,“ povzdychla si. „Ak sa nevrátim do troch hodín, zavolajte políciu.“

Všetky jej povzbudivo zakývali a ona váhavo pristúpila ku dverám. Otvorili sa so znepokojujúcim hrkotom automatických dverí, ktoré si nejaká inštitúcia zadovážila keď prišli do módy a odvtedy ich nechala upadať. Vstúpila dnu.

Okamžite ucítila, ako okolo nej spomalil čas. Mucha narážajúca do okien spomalila v letku. Uvidela prach, ako sa pomaly prevaľuje v tých niekoľkých lúčoch slnka, ktoré do budovy presvitali cez pokazené žalúzie. Bol to dôverne známy, prívetivý prach; prevaľoval sa tam ešte od čias komunizmu a pamätal si snád' každého študenta, ktorý bol kedy nútený podniknúť túto cestu. Bol to taktiež jediný priateľský element v celej budove.

Kanceláriu študijného oddelenia bolo vidieť už zďaleka; nachádzal sa pred ňou zástup študentov v rozličných štádiách zúfalstva. Už len pohľad na všetky tie stratené duše, ako sa bezcieľne potulujú sem a tam, sedia na kufroch a skrývajú si hlavy v dlaniach Adriánu takmer prinútil dať sa na útek.

Spomenula si ale na tie dva papiere na prídavky, ktoré jej rodičia potrebujú mať vypísané, aby dostali od štátu dvadsať eur mesačne. A na potvrdenia o tom, že je stále študentkou, ktoré bude musieť priniesť do banky, práce, poisťovne, svojej tete, a susedovi a jeho mačke.

Tak sa teda narovnala, nadýchla a zaťala päste.

Je silná. Je odhodlaná a odvážna.

Zvládne to.

Jeden krok, druhý krok. Bude to fajn.

Kdesi pred ňou sa ozval výkrik a Adriána zastavila. Srdce jej divoko tlklo v hrudi. Dvere do kancelárie študijnej referentky sa otvorili dokorán a vybehol z nich študent. Všetci ho s ľútosťou sledovali.

„*Let me GOOOOOO!*“ spieval. „*Mamma mia let me gooo...BEEElzebub has a devil put aside for MEEEEEE...*“ Niekoľkokrát vyskočil do vzduchu, urobil dve piruety a potom sa baletným krokom presunul popri Adriáne k automatickým dverám. Tie ho s hrkotom pustili von. Adriána cez presklenú stenu uvidela, ako si na schodoch ešte pár krát poskočil a zamával vyplnenými tlačivami, ktoré držal v ruke.

Chudák. Ale aspoň to už má za sebou. Na rok.

Rad vedúci ku dverám študijného oddelenia bol dlhý. Ešte tesne pri dverách sa dali rozoznať dva rady, ale tie sa postupne strácali a zostávala len nevelmi organizovaná, kľukatá čiara študentov, ktorá viedla popod schody až ku dverám do auly na druhej strane miestnosti. A nezdalo sa, že by sa hýbala.

Adriána sa postavila za zúfalo vyzerajúcu červenovlásku, ktorá sa ovievala svojimi zatiaľ nepotvrdenými tlačivami.

„Je niekto vnútri?“ opýtala sa jej.

Červenovláska vyzerala že sa rozplače. „Ja neviem!“ povedala. „Stojím tu už celú večnosť a nevidela som, že by niekto vošiel dnu, alebo von!“

„A čo ten, ktorý práve vyšiel?“ podotkla Adriána. „Ten, čo spieval *Bohemian Rhapsody*?“

Červenovláska sa zatvárila ako niekto, kto vie o tom, čo vás čaká, viac než vy, pretože si tým už prešiel a strašne vás ľutuje. Položila jej ruku na plece. „Oh, ty moje chud'atko,“ povedala. „Už ťa to chytilo. On vyšiel asi pred polhodinou.“

Adriána nechápala. „Ale...videla som ho, vyšiel len pred chvíľou!“

„Toto je študijné oddelenie. Čas tu funguje celkom inak, ako tam vonku. Robí si, čo chce.“ Ukázala na dievča pred nimi, ktoré si k hrudi pritískalo veľký, ružový vankúš a usedavo doň plakalo. „To sa mi páči,“ povedala. „Dobrý nápad. Na budúci rok to skúsím tiež. Vyzerá, že jej to celkom pomáha.“

„Ako to tu vôbec funguje?“ opýtala sa Adriána.

Jej spoločníčka sa krátko zasmiala. „Ako to tu nefunguje, myslíš,“ povedala. „Volám sa Miriam, mimochodom. Aj keď na študijnom mená neexistujú.“

Adriána jej potriasla rukou a tiež sa predstavila. Chcela sa jej ešte opýtať, čo študuje, ale nedostala sa k tomu, pretože spredu sa ozvala vrava a nepokoj, ktorá sa postupe šírila dozadu ako tlaková vlna. Zdalo sa, že dvere kancelárie sa otvorili a referentka na moment vyšla von, aby študentom niečo povedala. Správa sa útržkovito dostala až na koniec radu.

„Počuli ste?“

„Kancelária 10b...vraj majú ísť do kancelárie 10b...“

„Ale kto?“

„Tlmočníci a prekladatelia, nech im je zem ľahká. Chodím sem štyri roky, ale kanceláriu 10b som tu ešte nevidel...“

Miriam zastonala a vyvrátila tvár k stropu. To bola odpoveď na Adrianinu nevyznenú otázku.

„Aj ty?“

„Aj ja.“

Spolu s nimi dvoma sa zo zástupu oddelilo asi päť ľudí a spoločne nerozhodne postávali na chodbe.

Čo teraz? Kam ísť? Kde je kancelária 10b? Kto je John Galt a kto postavil Stonehenge? Na niektoré otázky jednoducho nikdy nedostanete odpoveď.

„Možno to bude niekde na tej chodbe,“ povedala Adriána a ukázala na temnú chodbu lemovanú červeným kobercom po ich pravici. Nikdy nevidela, že by sa v nej pohybovali študenti; pokiaľ vedela, išlo o dekanát, alebo čosi také (predmet *Univerzitná etika a etiketa* usilovne ignorovala už druhý rok); bolo to však na prízemí a tam by sa logicky mala nachádzať aj kancelária 10b.

„Myslíš?“ Miriam naklonila hlavu nabok. Celá skupinka sa zhromaždila na začiatku chodby a zvedavo nakúkala dnu. Po oboch stranách boli dvere kancelárií, ponorené v šere

„Áno.“ Adriána stíšila hlas. „Kancelária 10b musí byť niekde tam. Len ju musíme nájsť.“

„Ja neviem,“ povedala jedna z prekladateľiek, „asi sa radšej vrátim zajtra, keď tu bude menej ľudí.“

Miriam na ňu pozrela. „Prestaň klamať samú seba. Veľmi dobre vieš, že niečo také ako menej ľudí tu neexistuje. Je to buď teraz, alebo nikdy.“

„Súhlasím s ryšavkou,“ povedal ďalší nešťastný prekladateľ-tlmočník, „Potrebujem ISIC, aby som sa mohol preukazovať ako študent, ale na to, aby mi predĺžili jeho platnosť potrebujem mať zo študijného potvrdenie o tom, že som študent. Bolí ma z toho hlava.“

„Tak teda poďme,“ povedala Adriána. „Začínam byť hladná a chcem to mať za sebou. Okrem toho, čo najhoršie sa môže stať?“

„Už nikdy viac nás nikto neuvidí a stane sa z nás príbeh, ktorým budú strašiť prvákov,“ vyhlásilo vysoké dievča, ktoré až dovtedy mlčalo a sadlo si na lavičku pri stene. „Vy choďte. Ja to tu aj tak plánujem všetko zabaliť, nech sa strčia aj so svojimi po...“

S čím sa to mali strčiť sa nikdy nedozvedeli, pretože skôr, ako mohla dokončiť vetu, vstúpili do chodby.

Vzdych tam bol ešte ťažší a hustejší ako v hale a celú chodbu zahaľovalo podivné šero, ktoré nebolo spôsobené nedostatkom svetla; nad hlavami im viseli lampy. Bolo to šero, ktoré sa zdržiava na miestach, ktoré sú samé od seba zlé a neveľmi priateľské pre život. Zdalo sa, že chodba sa ťahá donekonečna. Keď už v jej šere stáli všetci štyria, s dramatickým zaškrípaním sa za nimi zatvorili dvere.

„Super,“ povedala Miriam. „Ak sme sa už rozhodli, že spolu pôjdeme v ústrety smrti, mali by sme vedieť aspoň naše mená a kombinácie. Takže...Miriam, angličtina a francúzština.“

„Adriána, angličtina – španielčina.“

„Dávid, angličtina a taliančina.“

„Alexandra. Angličtina pre hospodársku prax.“

V momente, ako padla posledná veta, všetci stíchli a ukradomky sa pozreli na svoju štvrtú spoločničku. Oh, nie, mysleli si všetci. Ona je jednou z *tých*. Počuli ste o nich, ale neverili ste tomu, že skutočne existujú. Pár sekúnd teda Alexandru nenápadne pozorovali akoby bola vzácny exemplár nejakého zdeformovaného zvierat'a.

Nakoniec prehovoril Dávid. „Mali by sme vyraziť. Študijné je otvorené do 12:30.“

„Nevládzem!“ Alex zastala a zvalila sa na zem pri stene. „Kráčame už celé hodiny! Musíme si oddýchnuť!“

„Alex!“ Dávid si k nej kľakol a pozrel jej do očí. Na tvári sa mu usadil mierne vyšinutý výraz a dvojdňové strnisko, ktoré predtým celkom určite nemal. „Ak sa teraz zastavíme, môže to byť náš koniec. Toto miesto popiera zákony fyziky! Musíme ísť ďalej!“

„Nechajme ju tu, keď nevládze,“ povedala Miriam. Z trička si odtrhla dlhý pás látky a uviazala si ho okolo čela. „Zákony fyziky tu platiť nemusia, ale Darwinove zákony hej. Prežije len ten najsilnejší.“

Dávid sa na ňu pozrel. „Nemôžeme ju tu predsa nechať!“

Adriána mu položila ruku na rameno. Alex sa oprela o stenu a pozorovala ich spod privretých viečok.

„Pozri na ňu,“ povedala. „Nemá silu. Bolo by kruté nútiť ju ísť ďalej.“

Alex chytila Dávída za ruku. „Choďte...“ zachripela. „Zvládnete to. Ste silnejší ako ja. Ak sa vrátite...Keď sa vrátite...“

„Áno?“ Dávid mal v očiach slzy.

„Povedzte... povedzte môjmu psovi, že som ho vždy mala rada.“ Zatvorila oči úplne a hlava jej klesla nabok.

„Nie!“ Dávid buchol päťami do zeme. „NIE!“

Adriána ho chytila za ruku a postavila na nohy. „Pod'. Musíme ísť ďalej. Nemôžeme zachrániť všetkých.“

„Bola naša zodpovednosť,“ šepol Dávid. „Mali sme ju ochrániť.“

Adriána pokrútila rukou. „Dávid. Prežijú len tí najsilnejší. Taký je zákon prírody.“

„Nie je nič, čo si pre ňu mohol urobiť,“ povedala Miriam. „Musíme ísť ďalej. Nech tu nezostáva zbytočne.“

Dávid prikývol. „Ďalej. Pôjdeme ďalej. Zvládneme to,“ povedal, ale neznel o tom príliš presvedčene.

Tackavo vykročili vpred.

Chodba sa tiahla celé kilometre. Nemala koniec, ani začiatok a pomaly prestávali veriť tomu, že tam vonku ešte existuje aj iný, skutočný svet. Jediná realita, ktorá pre nich existovala, bola nikdy nekončiaca chodba lemovaná kancelárkami, z ktorých ani jedna nebola 10b. Kdesi zďiaľky sa neustále ozýval smiech a svetlá nad ich hlavami neprestávali blikať.

„Čo ak sme zaspali?“ povedal Dávid.

„Ako to myslíš?“ opýtala sa Adriána. Miriam stále odhodlane kráčala na čele skupiny a nepočula ich.

„Čo ak sme stále v hale? Čakáme v rade a toto je len šialený sen?“

„Myslíš, že mi to nenapadlo? Myslíš, že som sa nesnažila zobudiť?“ Adriána odrazu zastala a potiahla nosom. „Cítiš to?“

„Hej, ty už tiež nevonias práve vábne...“ zaprotestoval Dávid, ale Adriána mu rukou zakryla ústa.

„Síra!“ zasyčala. „Miriam! Miriam! Cítim síru!“

Miriam zastala a obrátila sa k nim. V tvári sa jej zračila hrôza. „Takže je to pravda,“ povedala. „Panebože, ono je to skutočne pravda.“

„Čo je pravda?“ opýtal sa Dávid.

„Hovorí sa,“ Miriam stíšila hlas, „že tak ako Boh stvoril svet, Diabol si tiež vyhradil jeden týždeň na to, aby vytvoril toľko nepríjemných vecí, ako len dokáže. Na šiesty deň dal do matematiky písmená. A na siedmy, namiesto toho, aby odpočíval, stvoril svoje najstrašnejšie dielo; študijné oddelenia a AiS2.“

„Oh,“ povedal Dávid, „to by vysvetľovalo mnoho vecí.“

„Ticho!“ zvolala Miriam. „Počujete to?“

Všetci stíchli a započúvali sa. Skutočne; chodbou sa začínalo rozliehať dunenie, akoby kroky niečoho ťažkého - alebo kroky niekoho, kto sa rozhodol byť zbytočne melodramatický a vystrašiť skupinu študentov.

„Niekto ide!“

„Myslíte, že je to...“

„Rozhodne to nechcem zistiť, musíme sa skryť!“ povedala Miriam.

„Ale kam? Tu sa nedá skryť!“ Dávid vyzeral, že si čoskoro začne trhať vlasy.

„Oh, bože, sme stratení...“ Adriána si zakryla oči. Zaujímalo ju, či jej spolužiačky skutočne zavolali políciu a ak áno, či sa im niekedy podarí nájsť ich telá.

„To teda rozhodne ste. V tejto časti budovy nemáte čo hľadať.“

Adriána otvorila oči a cez prsty pozrela pred seba.

Stál pred nimi nízky muž v strednom veku. Nakrátko ostrihané vlasy mu na spánkoch začínali šedivieť a mračil sa.

„Tak?“

Pomaly sa postavili a snažili sa predstierať, že sa doteraz nekrčili na zemi za stoličkou.

„Ehm...“ začal Dávid a strčil si ruky do vreciek.

„No...“ Miriam si pozerala na topánky.

„Stratili sme sa,“ povedala Adriána.

Prísne si ich premeral. „Stratili sme sa *kto*?“

Adriána preglgla. Jeho tvár mu bola známa, ale nebola si istá. Marilo sa jej, že ho videla niekde na nástenke pod veľkým nápisom *Vedenie fakulty*. Rozhodla sa risknúť to.

„Pán doktor.“ Bola to osemdesiat-percentná pravdepodobnosť, že sa trafila.

„Ale, ale, ale, niekto stále nevie nič o univerzitnej etike. Skúste ešte raz.“

Adriána cítila, ako jej po chrbte steká pot. Preglgla. „Pán...“

Dávid bol rýchlejší. „Pán dekan!“ povedal. „Pán dekan...“

Prekrížil si ruky na hrudi. „To je už lepšie.“ Usmial sa a všetci traja urobili krok späť. Začínali tušiť, kto pred nimi stál a dekan to rozhodne nebol.

„Hľadáme kanceláriu 10b,“ odvážila sa povedať Adriána.

Jeho úsmev bol zrazu ešte širší. „A čo mi viete ponúknuť na oblátku?“

„Uh...naše duše?“ skúsil Dávid.

Dekan sa rozosmial. Všimli si, že jeho oči dostali žltý nádych, ale pokojne to mohlo byť aj svetlom. „A načo by mi boli?“

Dávid pokrčil plecami a skryl sa za Adriánu.

„Milí študenti.“ Zdvihol ruky, akoby sa ich chystal objat'. „Ja chcem váš čas. Chcem vaše prebdené noci. Vaše slzy. Chcem vidieť, ako si trháte vlasy o jednej ráno a píšete citácie k prácam, ktoré v skutočnosti nikto nikdy neprečíta. Chcem cítiť vaše zúfalstvo.“

„Takže naše duše,“ povedala Miriam.

Dekan pokrčil plecami. „No, dá sa to tak povedať. Záleží na uhle pohľadu.“

„Dáme vám ich!“ vykrikol Dávid skôr, ako mohli Miriam a Adriána reagovať. „Dáme vám ich, len nám povedzte, kde je tá sprostá kancelária!“

„Vo vstupnej hale pri záchodoch,“ odpovedal. Miriam si všimla, že z vlasov mu na vrchu hlavy vykúkajú rožky, ale kludne sa jej to mohlo len zdať. „Je ťažko si ju všimnúť.“ Narovnal si kravatu a prešiel popri nich. „Prajem vám pekný deň, vidíme sa na prednáškach z translitológie o sedem tridsať ráno každý pondelok. Účasť je povinná, príd'te včas.“

„Skutočne sme práve predali duše samotnému diablu za to, aby nám povedal, že prekliata 10b je vedľa sprostých záchodov?“ opýtala sa Miriam do ticha.

„Nevieme, či to bol skutočne diabol...“ povedal Dávid, ale Adriána ho prerušila: „Bol to dekan, to stačí.“

Zvesili plecia a obrátili sa na cestu späť, ktorá bola omnoho kratšia, ako predtým. Alex našli driemať v kresle pred kanceláriou 18c. Natiahla sa a zazívala.

„Mala som úplne šialený sen. Boli sme v bludisku a...“ Skôr, ako sa stihla pustiť do detailného opisu svojho sna, Adriána ju chytila za ruku a ťahala von z chodby. Nemala v pláne už stratiť ani minútu. „Vieme, kde je 10b, nepýtaj sa, len poď.“

Bola presne tam, ako povedal a nestál pred ňou nijaký rad.

Adriána rázne zaklopala na dvere. Zvnútra sa ozvalo nevrle: „Ďalej!“

Otvorila dvere a kývla ostatným, aby ju nasledovali. Žena sediaci za stolom vyzerala ako ropucha s okuliarmi, ktorá sa rozhodla naučiť písať na obrovskom, predpotopnom počítači.

Adriána si odkašľala. „Dobrý deň,“ povedala, „prišli sme si vybaviť potvrdenia.“

„Meno a študijný odbor,“ zavrčala a ani sa neobťažovala na nich pozrieť.

„Adriána Nováková, angličtina a španielčina.“

Žabe sa konečne uráčilo na ňu fľochnúť sponad rámu okuliarov. Falošne sa usmiala. „No slečna, program nie je odbor, skúste to ešte raz.“

Adriána pozrela na ostatných. Len pokrčili plecami.

„Uhm...prekladateľstvo?“

„Skoro.“ Vrátila sa k prácnemu klepaniu na počítači.

„Prekladateľstvo – tlmočníctvo.“

Prestala klepať. Napravila si okuliare. „Dobre, ale zle. Vy neviete, že od septembra ste filozofia jazyka?“

Adriána zažmurkala. „Prosím?“

„No študujete filozofiu jazyka, prekladateľstvo – tlmočníctvo už nie je. Čo znamená,“ urobila dramatickú pauzu, „že ste na zlom mieste.“

To už nevydržali ani ostatní. „Ako prosím?“ Dávid urobil krok vpred. „Prešli sme cez celý sprostý dekanát, stratili sme sa, pravdepodobne sme predali duše diablove a vy nám hovoríte...že nám zrušili odbor a sme na *zlom mieste*?“

Byrokratka varovne zodvihla prst. „Pozor, mladý pán, takýmto tónom sa so mnou nerozprávajte!“

„Ste sprostá bakalárka, ja plánujem doktorát, budem sa s vami zhovárať, ako chcem!“

„Doktorát z filozofie jazyka,“ podotkla.

Dávid očervenel a Miriam ho vystrčila za dvere. Keď bol preč a bolo počuť len jeho zúfalé fňukanie, zhlboka sa nadýchla a otočila sa k študijnej referentke.

„Takže,“ začala s úsmevom, ktorý jasne naznačoval, že je len niekoľko milisekúnd od spáchania vraždy, „pekne poporiadku. Ako to myslíte, že študujeme filozofiu jazyka a prečo sme na zlom mieste?“

„No myslím to tak, že od septembra sa váš odbor volá filozofia jazyka a na zlom mieste ste preto, lebo ja mám na starosti prekladateľov a tlmočníkov, nie filozofov.“

Miriam chvíľu mlčala. Nech sa akokoľvek snažila, jej mozog to odmietal spracovať. Keď nakoniec prehovorila, hlas sa jej triasol od hnevu. „Žartujete, však?“

„Samozrejme, že nežartujem, teraz láskavo odíďte, aby som sa mohla venovať svojej práci!“

Adriána zodvihla veľké, sklenené ťažítka na kraji stola. Zahnala sa.

„Nemôžem uveriť tomu, že ste ma akurát vtedy vyhodili za dvere!“

Z jamy v zemi sa vynorila Adriánina hlava. Bola špinavá od blata a vo vlasoch mala suché lístie. Jeseň prišla toho roku do lesa za univerzitou skoro. „Drž hubu a kop!“